

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΡΣΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ – ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΣ»
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ
Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΤΗΣ

Σχεδιασμός-Συντονισμός: Χαρά Ανδρεΐδου

Για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε μια συγκριτική μελέτη πολιτισμών, όπως αυτή που αποτελεί το αντικείμενο του προγράμματός μας, το πρώτο βήμα είναι να καθοδηγήσουμε τους μαθητές μας να κατανοήσουν κάποιες βασικές έννοιες που αφορούν τον ορισμό της ταυτότητας. Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να κατανοήσουν οι μαθητές:

- την έννοια του εγώ και του άλλου,
- τα στοιχεία που συγκροτούν την ταυτότητα ενός ατόμου ή μιας ομάδας,
- τα πολλαπλά επίπεδα στα οποία ορίζεται η ταυτότητα και τα οποία πολλές φορές υπερκαλύπτονται.

Στη βιβλιογραφία υπάρχουν πολλές σχετικές δράσεις από τις οποίες μπορούμε να επιλέξουμε αυτές που ταιριάζουν καλύτερα στην ομάδα μας. Στη συνέχεια, παρουσιάζω μια δράση δικού μου σχεδιασμού, την οποία έχω δουλέψει μέσα στην τάξη με πολύ θετικά αποτελέσματα και η οποία καλύπτει συνολικά όλες τις βασικές έννοιες που θέλουμε να κατανοήσουν τα παιδιά. Την ονομάζω:

Το παιχνίδι των κύκλων

1. Καλούμε τους μαθητές μας να ορίσουν το εγώ και τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, με όποια σειρά θέλει το καθένα και μέχρι εκεί που θέλει το καθένα, αναλόγως και με την ηλικία του. Ωστόσο, μπροστά από τα ιδιαίτερα στοιχεία της ταυτότητάς τους αναγράφουμε την ονομασία κάθε κατηγορίας για να είναι ευκολότερη η ομαδοποίηση της επόμενης φάσης. Για παράδειγμα,
 - εγώ - είμαι η Άννα,
 - φύλο – χαρακτηριστικά της εμφάνισης: είμαι κορίτσι /έχω ξανθά μαλλιά/έχω καστανά μάτια κοκ,
 - οικογένεια, στενή και ευρύτερη: ανήκω στην οικογένεια Διαμαντίδου, είμαι η κόρη της μητέρας μου και του πατέρα μου (ονόματα), αδελφή των αδελφών μου (ονόματα), εγγονή, κοκ,
 - σχολική ταυτότητα: είμαι μαθήτρια (τμήμα, τάξη, σχολείο, βαθμίδα κλπ),
 - κοινωνική ταυτότητα: έχω φίλους (ονόματα),
 - κλίσεις – ενδιαφέροντα: μ' αρέσει να ...
 - εξωσχολικές δραστηριότητες: μαθαίνω να...
 - στόχοι: θέλω να γίνω ...

- διαμονή: μένω (διεύθυνση, γειτονιά, πόλη, περιφέρεια, χώρα, ήπειρος),
- εθνική ταυτότητα: είμαι Ελληνίδα/Αλβανίδα/ Ρωσίδα κοκ,
- ομιλούσα γλώσσα/ες: μιλάω ελληνικά/ και ...
- καταγωγή: το χωριό των παππούδων μου είναι...
- θρησκεία: πιστεύω σε ...

ΚΟΚ.

Φροντίζουμε να μιλούν διαδοχικά μαθητές που ανήκουν σε διαφορετικές ομάδες με βάση τα παραπάνω στοιχεία ταυτότητας: αγόρι/κορίτσι, ξανθός/μελαχρινός, Έλληνας/Αλβανός, μιλάω ελληνικά/ και αλβανικά, πιστεύω στον Χριστό/Μωάμεθ, θέλω να γίνω γιατρός/ηθοποιός κοκ.

Καταγράφουμε όλα αυτά τα στοιχεία σε μεγάλες κόλλες χαρτιού, μία για κάθε παιδί, τις οποίες αναρτούμε σε εμφανές σημείο στην τάξη μας. Η διαδικασία αυτή χρειάζεται αρκετό χρόνο, οπότε μπορεί να γίνει τμηματικά, ανάλογα με τον χρόνο που μπορούμε να διαθέσουμε.

2. Όταν ολοκληρωθεί η πρώτη φάση, προχωρούμε στην επόμενη:
 - επιλέγουμε κατηγορίες από τους καταλόγους που έχουμε κάνει (όνομα, φύλο, εθνικότητα, θρησκεία, γλώσσα, εξωσχολικές δραστηριότητες κλπ), ορίζουμε αντίστοιχους κύκλους ή γωνιές μέσα στην αίθουσα και αναρτούμε την ονομασία τους σε ένα εμφανές σημείο τους,
 - καλούμε τους μαθητές μας να μουν κάθε φορά στον κύκλο της κατηγορίας σύμφωνα με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους που έχουν δηλώσει,
 - τα παιδιά μπεινοβγαίνουν στους κύκλους, αλλάζοντας συνεχώς ομάδα και εμείς φωτογραφίζουμε την κάθε ομαδοποίηση. Για παράδειγμα, όλα μπαίνουν στον ίδιο κύκλο της τάξης τους, χωρίζονται σε διαφορετικούς κύκλους ως προς το φύλο, στη συνέχεια παιδιά από τον ίδιο κύκλο (του φύλου ή της τάξης) χωρίζονται όσον αφορά τα ενδιαφέροντα και τις εξωσχολικές δραστηριότητες, την εθνικότητα ή τη θρησκεία, τους στόχους κοκ. Καλό θα ήταν η φάση αυτή να γίνει σε ενιαίο χρόνο, ωστόσο – αν αυτό δεν είναι εφικτό – φροντίζουμε να τη χωρίσουμε σε φάσεις τουλάχιστον πέντε ομάδων, κατάλληλα επιλεγμένων από τον εκπαιδευτικό, ώστε να μπορέσει να λειτουργήσει η βιωματική μάθηση,
 - προβάλλουμε τις φωτογραφίες στην ολομέλεια και σχολιάζουμε τις πολλαπλές μετακινήσεις των παιδιών από κύκλο σε κύκλο. Αν είναι εφικτό, καταγράφουμε σε πίνακες και τη σύνθεση κάθε ομάδας αλλά και τις ομάδες κάθε μαθητή. Με τον τρόπο αυτό προκύπτει αβίαστα η έννοια της ταυτότητας του ατόμου αλλά και της ομάδας, καθώς επίσης και τα πολλαπλά επίπεδα της ταυτότητας.